

Jesaja 49: 13-18/ Matteüs 6: 24-34

Lieve mensen, gemeente van Christus,

Wat denk u: zouden er volstrekt onbezorgde mensen bestaan? Mensen die zich nooit ergens zenuwachtig over maken, die het leven laten komen zoals het komt? Ach, wat zou ik graag zo iemand willen zijn...

Volgens mij is de ene mens weliswaar vatbaarder voor bezorgdheid dan anderen, maar ontkomt niemand er volledig aan. Er gaat eigenlijk geen dag voorbij of één of andere bezorgde gedachte verschijnt in ons hoofd. Meestal kunnen we het bij bezorgdheid laten. Maar soms zwelt de bezorgdheid aan en worden we bang. Zeker in de nacht zijn wij daar vatbaar voor. Dan liggen we wakker in het donker en tollende gedachten door ons hoofd.

Waar zijn wij dan zo bezorgd over? Het kan van alles zijn. Let er maar eens op hoe vaak wij 'als-vragen' stellen. Wat nu als ik nu ziek word... als mijn partner overlijdt... als er een derde wereldoorlog komt... als er een milieuramp plaatsvindt... als mijn bedrijf het niet redt... als ik een fout maak... als ik ontslagen word... als jij niet meer van mij houdt?

Ja, wat dan? In ons hoofd ontwerpen we allerlei scenario's. En daarbij strategieën om alle mogelijke gevaren te bezweren. We proberen nu alvast te bedenken wat we zeggen bedenken als anderen ons aanvallen. Wat zeg ik tegen mijn baas, wat zeg ik tegen mijn vader/moeder, wat zeg ik tegen de buurvrouw als dit of als dat ...

Vanmorgen horen wij hoe Jezus oproept tot onbezorgdheid. De tekst die wij lezen maakt deel uit van de Bergrede. Dat is een toespraak waarin Jezus Zijn hoorders probeert duidelijk te maken welke gezindheid er hoort bij het koninkrijk van God. En welke manier van leven eruit die gezindheid voortvloeit. Deze manier van leven komt wonderwel overeen met de bedoeling van de Thora, die richtingwijzer naar het leven die God aan Israël gegeven heeft. Jezus, die zelf tot het volk van Israël behoort, wil niets liever dan de Thora tot in de details recht doen.

Met Zijn woorden probeert Jezus de gezindheid van het koninkrijk in Zijn hoorders te wekken, want met die gezindheid is het opeens heel vanzelfsprekend om de richtlijnen van God te volgen. Je volgt ze dan niet meer omdat het nu eenmaal moet van je vader of je moeder of de dominee. Je volgt ze ook niet omdat je bang bent dat je anders de hemel niet in mag. Nee, je doet het omdat dit is wat je zelf ook van harte wil. Gods richtlijnen blijken in harmonie te zijn met het innerlijke weten van je hart. Ze passen bij de vrijheid die je van binnen voelt. Je beseft: ja, dit is van waarde! Zo wil ik leven!

Om te ervaren waar het in het koninkrijk ten diepste om gaat, zegt Jezus, is het belangrijk om je nergens zorgen over te maken. Nou, dat valt niet mee. Wij hebben nu eenmaal de neiging de wereld altijd met een min of meer bezorgde blik te bekijken. Bij alles wat wij zien, vragen wij ons af: wat betekent dat? Past het in de plannen die ik met mijn leven heb of met het leven van mijn dierbaren? Past wat er gebeurt bij wat er volgens mij moet gebeuren? En als wij vermoeden dat er iets staat te gebeuren wat volgens ons niet de bedoeling is, dan worden wij bezorgd. We gaan voorzorgsmaatregelen nemen.

Maar onze bezorgde blik maakt dat wij heel veel niet zien. Ga maar eens vol zorgen door het bos lopen. Misschien zie je nog net het pad vlak voor je voeten, maar zie je ook hoe mooi het gefilterde licht door de bomen valt? Of hoe druk bijen en vlinders bezig zijn om bloemen te bestuiven? Een bezorgde blik geeft altijd een vertekend beeld. We zijn vaak veel te hard bezig onszelf en onze dierbaren of misschien wel de hele wereld te redden om te zien hoe die wereld zomaar aan ons wil verschijnen, op een oneindig aantal manieren. Er is zoveel, veel meer dan wij met onze bezorgde fantasie kunnen bedenken. We kunnen zo in zorgen gevangen raken, dat we niet meer beseffen in welke wijde ruimte ons leven zich in werkelijkheid afspeelt.

Jezus probeert ons anders te leren kijken. Hij zegt: Kijk eens naar de vogels. Zij zaaien en oogsten niet. Toch worden zij door God gevoed. En kijk eens naar de bloemen. Zij werken en weven niet. En toch kleedt God ze mooier dan koning Salomo! Eigenlijk zegt Jezus: kijk nu eens niet naar wat je allemaal zelf doet om in leven te blijven, maar kijk nu eens wat God aan het doen is. Zo maar. Je denkt wel dat je leven je eigen project is, wat je zo goed mogelijk moet uitvoeren. Je denkt wel

dat je jezelf moet zien te redden. Maar jouw leven is ten diepste een geschenk. Je leeft niet op eigen kracht. Je hart klopt wel maar je weet niet eens hoe je dat doet! Het is God die jou doet leven, zonder dat je dat eerst met je eigen prestaties hoeft te verdienen. De vogels en de bloemen hebben immers ook geen prestaties om hun leven mee te verdienen. Nee, jij en alles wat leeft, leeft op de stromen van Gods liefde.

Ga je ook niet vandaag al zorgen maken over morgen, zegt Jezus. Daarmee moedigt Hij ons aan om helemaal aanwezig te zijn in het hier en nu. Om niet steeds met ons hoofd ergens anders te zijn. Om open te staan voor wat zich nu, op dit moment, aan je voordoet. Want in alles wat is, raakt God ons aan. God is altijd hier en nu. Maar zijn wij vaak daar en straks. En ondertussen klagen wij dat wij God nergens kunnen ontdekken!

Weet je, hoe zorgelozer je in het leven staat, hoe gevoeliger je bent voor God. Wat is het wat jou echt raakt? Wat ervaar jij als wezenlijk in het leven? Wat maakt voor jou het leven waard om geleefd te worden? Als dat aan mensen gevraagd wordt, antwoorden ze nooit een tweede auto of een derde vakantie. Ze zeggen eigenlijk altijd hetzelfde: echt wezenlijk is liefde, gerechtigheid, vrede. Richt je daarop, zegt Jezus. Het zijn de waarden van het koninkrijk. Zoek die. Dan komt de rest ook goed.

De gezindheid van het koninkrijk wordt in je geboren als je je angstige greep op het leven loslaat. Hoe meer je dat doet hoe meer je merkt dat je vanzelf gaat meewillen met de wil van God. Gods verlangen wordt jouw verlangen. Je gaat leven met hart en ziel. Niet langer gevangen in zorgen om je bestaan, maar in de wijde ruimte van Gods liefde, waarin je volkomen vrij bent.

Maar ondertussen zijn er op deze wereld wel degelijk mensen die reden hebben om zich zorgen te maken over eten of drinken of kleding. Mensen die zo arm zijn dat zij zich nauwelijks in leven kunnen houden. Is de boodschap van Jezus dat zij maar op God moeten vertrouwen en dat alles dan vanzelf wel goed komt? Nee, dat geloof ik niet. Volgens mij moedigt Jezus met zijn oproep tot onbezorgdheid mensen juist aan tot verbondenheid. Want als je beseft dat je elk moment leeft uit de hand van God, dan is het leven niet langer een bezit dat je angstig moet bewaken, maar een

geschenk dat je kunt delen met anderen. Als je zorgeloos en dus gevoelig bent, kun je niet rustig genieten zolang anderen tekort hebben. Dan word je vanzelf mededeelzaam.

Jezus zegt eigenlijk dat er voor niemand meer tekort zal zijn als iedereen stopt met de strijd om het eigen bestaan en het koninkrijk gaat zoeken. Maar onbezorgd leven, dat doe je niet van de ene op de andere dag. Het is een levenlang oefenen, met vallen en opstaan. Oefenen in vertrouwen. Geloven dat je alles kunt verliezen, maar nooit zelf verloren zult zijn. Omdat God je vasthoudt. In het Bijbelboek Jesaja horen wij een stem die klinkt te midden van de puinhopen van Jeruzalem: 'Ik vergeet jou nooit. Ik heb je in mijn handpalm gegrift.' Die stem wil ook ons vertrouwen tevoorschijn roepen. Al zouden we alles verliezen waarin we houvast zochten, en al zou het bouwwerk van ons leven in een puinhoop veranderen, God verlaat ons nooit. Hij is onze veiligheid. Hij bouwt ons weer op. Zo nodig zelfs over de grenzen van de dood heen. Ten diepste kan ons niets gebeuren.

Zet je bezorgde bril eens af en vertel eens: wat vind jij in dit leven nu werkelijk van waarde? Volg dat spoor. Het leidt je naar het koninkrijk van God. Laat de bezorgdheid om jezelf maar varen, in het vertrouwen dat jij Gods zorg bent. Je bent oneindig geliefd en vrij. Ga maar en deel maar wat je hebt. Amen.

Ds. Mariska van Beusichem

Tuindorpkkerk Utrecht, 31 juli 2022